

Jeg vil paa det indstændigste henstille til det kommende Udvalg først og fremmest at sætte sig grundigt ind i, hvorledes Boligforholdene er her i København. Jeg er ganske vis paa, at Københavns Kommunalbestyrelse med Beredvillighed dér vil give alle Oplysninger, ikke alene det statistiske Materiale og Oplysning om, hvorledes den nuværende Boligsituation er fremkommet, men ogsaa vil give Udvalget Undervisning ude i Marken, som er nok saa gavnlige og nok saa grundige. Og jeg vil anbefale adskillige ærede Medlemmer, som maaske har den Tanke, at Forholdene ikke er saa slemme, som man er tilbøjelig til at give det Udseende af, at foretage en Automobiltur helst ud i Københavns Yderkanter, ud i Parcelkvartererne, om Aftenen ved 6—8-Tiden, saa kan De blot tælle, hvor mange Lysthuse og primitive smaa Boliger der er Lys i; allerede derved faar man en Forestilling om, hvilke Forhold Hundreder og atter Hundreder af københavnske Familier maa leve under.

Men selv de Beboere, der er under Kommunens Boligforsorg, og som man mener ikke er boligløse — „der er ingen Bolignød“ —, bor under saa uhyre primitive og moralsk set saa uheldige Forhold, at der, selv om alle boligløse var inde under denne Forsorg, vilde være en meget tvingende Grund til at forbedre Forholdene. De Boliger, som disse Mennesker maa bo i, bestaar i Regelen af en i Værelses Lejlighed med Køkken; i en saadan Lejlighed skal en Familie med mange Børn installeres. Jeg kender et Eksempel paa, at en pæn Haandværker med Kone og 8 Børn maatte installere sig i et Værelse i en af de før omtalte luksuøse udstyrede kommunale Ejendomme. Nu skulde man mene, at dette selv under gunstige Familieforhold var saa forfærdelig uheldigt, som tænkes kan. Men dertil kom, at Husmoderen fik det ene Barn i denne Lejlighed, hun kunde ikke komme andetsteds hen; endvidere var der et af Børnene, som kom til Skade, og som, da der ikke var Plads paa Hospitalet, maatte ligge til Sengs i dette Værelse, hvor 11 Mennesker skulde have deres Bolig.

Dette er Bolignød, uanset at disse Folk har Tag over Hovedet. Det er ogsaa en Kendsgerning, at Københavns Kommune med store Bekostninger har maattet indrette et Fødehjem udelukkende af Hensyn til de gifte Kvinder, som bor i Lysthuse og i smaa primitive Træhuse ude i Byens Yderkant, idet man ikke kan forsvare at lade Kvinder under saadanne Forhold have Ophold maaske endda strenge Vinterdage

i disse primitive Boliger. Alene disse Eksempler er tilstrækkelig talende Bevis for, at der er Bolignød; det er uforsvarligt at ville bortfortolke Bolignøden her i København.

Nu kan man nok sige — og det er ogsaa blevet fremhævet her —, at Boligloven ikke afhjælper Bolignøden, den skaber ikke flere Lejligheder. Det gør den ganske vist ikke, men den forhindrer, at Bolignøden yderligere vokser. Der er ingen Tvivl om, at saafremt Boligloven bliver ophævet, vil for det første Fremleje forholdene blive forandret i stærk Grad. Ejerne vil i stor Udstrækning forbyde Fremleje af Lejlighederne; og desuden vil børnerige Familier blive opsagt i betydeligt Antal. Det er en Kendsgerning, at Ejerne — man kan maaske endda under visse Forhold ikke fortænke dem deri — foretrækker Familier uden Børn for Familier med Børn. Allerede tidligere, da der ikke var Tale om Bolignød, da der tværtimod var en stor Mængde Lejligheder ledige, har det været en Vanskelighed for børnerige Familier at finde Husly. Jeg tager mig selv som Eksempel. I 1901 blev jeg opsagt af min Husvært, fordi jeg fik det 5te Barn; han mente, at nu var Familien for stor for den Lejlighed, og han anbefalede mig at søge en anden. Jeg søgte i Maaneder, men hver Gang jeg meddelte, jeg havde 5 Børn, blev Døren lukket. Først da jeg traf en Husejer, der selv havde 7 Børn og havde maattet købe sin Ejendom netop under Hensyn til, at han havde 7 Børn, fik jeg en Lejlighed; han havde sat sig for, at han ikke vilde nægte Folk Adgang til sine Lejligheder, fordi de havde Børn.

Det var under de daværende Forhold, hvor der var Lejerigelighed. Man tør nok forvente, at dette vil finde Sted i større Udstrækning, naar der er Boligmangel, som der er for Øjeblikket; naar der er rigelige Tilbud fra Lejere, som ikke har mange Børn, tør det nok forventes at ville blive Følgen. Boligloven er derfor en Nødvendighed for at forhindre, at Bolignøden yderligere forøges.

Fra den øvrige Del af Landet finder der Indflytning Sted af unge Mennesker, som skal søge Uddannelse her i Byen ved Universitetet, Polyteknisk Læreanstalt og mange andre Læreanstalter; disse unge Mennesker fra Provinsen maa have Bolig her, ellers vil det jo være umuligt for dem at faa den Uddannelse, som kræves, og af Hensyn hertil vil det være nødvendigt, at der findes Lovbestemmelser om Fremleje.

Der indvendes mod Boligbestem-